

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی

تحقیق هفته

شماره: 468

(19 - 22 حوت 1403 هـ ش)

سیاست خارجی حکومت مؤقت سوریه؛ اصول، اقدامات و چالش‌ها

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- سیاست خارجی حکومت مؤقت سوریه؛ اصول، اقدامات و چالش ها 3
- اصول سیاست خارجی حکومت مؤقت 3
- سفرهای خارجی و تعاملات دیپلماتیک 5
- تأثیرات اقدامات دیپلماتیک حکومت مؤقت 5
- چالش های سیاست خارجی سوریه 7
- نتیجه گیری 8
- پیشنهادات 9
- منابع 9

سیاست خارجی حکومت مؤقت سوریه؛ اصول، اقدامات و چالش‌ها

مقدمه

پس از سال‌ها جنگ داخلی و ویرانی‌های گسترده، سوریه که با بحران‌های عمیق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی دست به گریبان بود. اکنون در بسیاری موارد در موقعیتی مشابه با افغانستان زیر اداره امارت اسلامی قرار دارد. هر دو کشور از نحوه برخورداری اداره امور مملکت، از حیث انزوای بین‌المللی، چالش‌های فراوان در تعاملات خارجی و مشکلات متعدد داخلی شباهت‌های قابل تأملی دارند. این تشابهات ضرورت بررسی سیاست خارجی سوریه را نه تنها به عنوان یک مسئله منطقه‌ای، بلکه به عنوان نمونه‌ای از چالش‌های حکمرانی در شرایط بحرانی و تحت کنترل جماعت‌ها بیش از پیش قابل اهمیت می‌سازد.

بدین ملحوظ، با سقوط حکومت بشار اسد و استقرار حکومتی مؤقت به رهبری هیئت تحریر الشام، فرصتی برای بازنگری و تحولات بنیادین در سیاست داخلی و خارجی سوریه به وجود آورد. اکنون که کشور با مشکلات بی‌شماری چون تحریم‌های بین‌المللی، تهدیدات امنیتی و بحران‌های اقتصادی مواجه است، حکومت مؤقت در سوریه تلاش دارد تا نه تنها سوریه را از بحران‌های داخلی رهایی بخشد، بلکه روابط دیپلماتیک این کشور را با کشورهای مختلف به‌ویژه کشورهای منطقه‌ای، دولت‌های عربی و قدرت‌های جهانی بازسازی کند.

در این نوشته نظر به تلاش‌های حکومت مؤقت سوریه جهت توصل به اهداف سیاست خارجی؛ برای خروج از انزوای سیاسی، جذب کمک‌های بین‌المللی و بازسازی روابط با کشورهای عربی و جهانی و همچنین تأثیر این سیاست‌ها بر اوضاع خارجی و داخلی سوریه و اینکه چه چالش‌های فراراه سیاست خارجی این کشور وجود دارد، پرداخته شده است.

اصول سیاست خارجی حکومت مؤقت

از اظهارات مقامات در حکومت مؤقت سوریه اعم از احمد الشرع رئیس حکومت و اسعد شیبانی وزیر امور خارجه به وضوح مشاهده می‌شود که این حکومت چه اصول خارجی را در پیش گرفته است که در زیر به برخی از مهمترین آن‌ها خواهیم پرداخت:

توسعه روابط دیپلماتیک با کشورهای منطقه و جهان: در دوران حکومت بشار اسد سوریه به دلیل نزدیکی به جمهوری اسلامی ایران و همچنین حمایت از گروه‌های مخالف چون حشد الشعبی در عراق، حزب الله در لبنان و حوثی‌ها در یمن، با تحریم‌ها و انزوای شدیدی مواجه بود. طوریکه در زمان اسد کشورهای عربستان سعودی، قطر و اردن از جمله کشورهای بودند که از روابط بسیار تیره با سوریه برخوردار بودند. اما با رویکار آمدن حکومت مؤقت تلاش صورت گرفت تا از این سیاست‌ها فاصله گرفته رویکردی جدیدی در عرصه دیپلماتیک در پیش گرفته شود که نخستین اقدام دیپلماتیک این حکومت، سفر به این کشورها و برگزاری مذاکرات با مقامات آن‌ها و همچنین سفرها و تماس‌های اسعد شیبانی وزیر امور خارجه حکومت مؤقت،¹ توانست اقدامات نخستینی جهت بازسازی روابط سوریه با این کشورهای عربی شود.

از سوی هم روابط سوریه با ترکیه که در دوران جنگ داخلی و پس از آن دچار بحران شده بود،² نیز در اولویت سیاست خارجی حکومت مؤقت قرار گرفته است. در حالی که ترکیه از جمله کشورهایی بود که از گروه‌های مخالف اسد حمایت می‌کرد، اما حکومت مؤقت سوریه تلاش دارد تا روابط اقتصادی و امنیتی مثبت و مفیدی با آن کشور که یک قدرت منطقه‌ای است و روابط با آن می‌تواند سرنوشت ساز باشد، برقرار کند.

جذب سرمایه‌گذاری خارجی و همکاری‌های اقتصادی: اقتصاد سوریه در نتیجه جنگ‌های داخلی، تحریم‌های بین‌المللی، فساد و بحران مالی که دچار رکود شدیدی شده است، ضرورت به جذب سرمایه‌گذاری خارجی و همکاری با کشورهای دیگر را بیشتر از پیش آشکار ساخته است. در این زمینه اقداماتی که حکومت مؤقت برداشته اینست که احمد الشرع رئیس اداره مؤقت طی سفرها و ملاقات‌ها در تلاش است تا با مذاکرات خویش کمک‌های مالی از کشورهای نفت خیز مانند قطر و عربستان سعودی³ و همچنین قدرت‌های منطقه‌ای و غربی مانند ترکیه، آلمان و فرانسه را جلب کند.

سرمایه‌گذاری کشورها در سوریه می‌تواند به تقویت زیر ساخت‌ها، بازسازی صنایع آسیب دیده و همچنین ایجاد فرصت‌های شغلی برای مردم سوریه کمک کند. به خصوص کشورهای حاشیه خلیج که در دوران قبل از جنگ به‌طور قابل توجهی از سوریه حمایت اقتصادی می‌کردند، اکنون در دوران حکومت مؤقت علاقه‌مند به همکاری‌های اقتصادی و تجاری با سوریه شدند.

مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی: یکی از مهم‌ترین چالش‌های سوریه در دوران جنگ داخلی، تهدیدات امنیتی ناشی از گروه‌های تروریستی در کنار مخالفین حکومت بشار اسد که بر اثر ظلم و بی‌عدالتی نظام اسد دست به اسلحه برده بودند، وجود داشت که برخی از این گروه‌ها چون گروه گارگران کردستان و "داعش" (دولت اسلامی عراق و شام)، هر از گاهی به کشورهای چون ترکیه تهدید محسوب می‌شدند. این گروه‌ها نه تنها امنیت داخلی سوریه را به خطر انداخته بودند، بلکه مناطقی را نیز تحت تسلط داشتند. مسؤولین حکومت مؤقت با درک اهمیت مقابله با این تهدیدات، نه تنها اینکه در سخنان خود از عدم تهدید بودن سوریه به کشورهای همسایه تأکید داشته،⁴ بلکه سیاست‌های امنیتی و دیپلماتیکی را از طریق اقدامات نظامی، تلاش‌های دیپلماتیک و همکاری‌های بین‌المللی در پیش گرفته است که در صورت همکاری‌های صادقانه جامعه‌ای بین‌المللی تهدیدات امنیتی در داخل سوریه از میان برداشته می‌شود. این اقدام نشان‌دهنده عزم حکومت مؤقت سوریه برای مقابله با تروریسم و ایجاد ثبات و امنیت در کشور است.

حمایت از حقوق بشر و دموکراسی: حکومت مؤقت سوریه، در کنار تأکید بر مسائل امنیتی و اقتصادی، همواره به حقوق بشر و اصول مردم‌سالاری توجه کرده است. یکی از اهداف اصلی حکومت مؤقت در این راستا، اصلاح قانون اساسی و برگزاری انتخابات آزاد و منصفانه می‌باشد که در سخنان رئیس حکومت همواره مطرح بوده طوریکه درگفتمان ملی که در قصر ریاست جمهوری دمشق بر گذار شد در این زمینه نیز اشاراتی داشته است.⁵ این اصلاحات می‌تواند به برقراری حکومت بر اصل مردم‌سالاری و فراگیر در سوریه منجر شود که در آن تمامی گروه‌های قومی، مذهبی و سیاسی نقش خود را در فرآیندهای سیاسی ایفا خواهند کرد. توافق حکومت مؤقت با مظلوم عبدی رئیس نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) و ادغام آنها در نهادهای ملکی

و نظامی در شمال شرق سوریه تحت مدیریت حکومت مؤقت در راستای تقویت وحدت ملی و بازسازی سوریه؛ نشان‌دهنده تعهد حکومت مؤقت به برقراری حکومت فراگیر و مردم‌سالار است.⁶ سیاست‌های حقوق بشری حکومت مؤقت در حقیقت بر اصول همزیستی مسالمت‌آمیز، احترام به حقوق اقلیت‌ها و برگزاری یک فرآیند مردم‌سالاری تأکید داشته که به‌طور مستقیم در راستای ایجاد یک سوریه متحد، غیرمتمرکز و عادلانه که برای تمام قدرت‌های منطقه‌ای، جهانی و سازمان‌های بین‌المللی قابل قبول باشد، در تعاملات خارجی کشور تأثیر دارد.

سفرهای خارجی و تعاملات دیپلماتیک

سفرهای خارجی و دیدار با مقامات کشورهای مختلف به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای دیپلماتیک در سیاست خارجی حکومت مؤقت به‌شمار می‌آید. این سفرها، علاوه بر جنبه‌های دیپلماتیک، تأثیرات اقتصادی و اجتماعی زیادی بر وضعیت سوریه نیز خواهد داشت که به برخی از این سفرها خواهیم پرداخت: **سفر به کشورهای عربی:** اولین سفر رسمی رئیس حکومت مؤقت احمد الشرع به عربستان سعودی و پس از آن به ترکیه، قطر و اردن پس از تشکیل حکومت مؤقت به‌عنوان یک حرکت استراتژیک برای بهبود روابط با کشورهای عربی و منطقه ارزیابی می‌شود. طوریکه در بالا اشاره شد روابط سوریه با کشورهای عربی، به‌ویژه عربستان سعودی، قطر و اردن، در دوران حکومت بشار اسد تیره و همراه با تنش‌های سیاسی و اقتصادی بود. همچنین آخرین سفر رئیس حکومت، در نشست سران عرب در قاهره نیز دلالت به جایگاه رسمی حکومت مؤقت سوریه نزد کشورهای عربی دارد.⁷ در نتیجه، سفر به این کشورها و همچنین سفر مقامات خارجی چون سفر تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر به دمشق و سفر وزیر خارجه عربستان سعودی به سوریه نقطه‌ای عطفی در بازسازی روابط سوریه با کشورهای عربی و منطقه به‌شمار می‌رود. این سفرها، نه تنها از نظر سیاسی بلکه از منظر اقتصادی نیز تأثیرات زیادی خواهد داشت.

دیدار با مقامات ترکیه و غرب: در کنار روابط با کشورهای عربی، مقامات حکومت، همچنین به بهبود روابط سوریه با ترکیه و کشورهای غربی نیز پرداخته است. طوریکه رئیس حکومت مؤقت پس از عربستان سعودی به ترکیه سفر کرد. همچنین سفر وزیر خارجه ترکیه، سفر هیئت امریکایی و دیپلماتان اروپایی به سوریه دیدارهای دیپلماتیک و مذاکرات با مقامات این کشورها به ویژه در زمینه‌های امنیتی، اقتصادی و بازسازی سوریه تأثیرات مثبتی خواهد داشت. این همکاری‌ها باعث خواهد شد تا سوریه بتواند منابع مالی و فنی برای بازسازی زیرساخت‌ها و حل بحران‌های اقتصادی و اجتماعی خود جذب کند.

تأثیرات اقدامات دیپلماتیک حکومت مؤقت

تردید اقدامات دیپلماتیک حکومت مؤقت در سوریه از دو نوع تأثیر برخوردار می‌باشد که به هر کدام به‌طور جداگانه پرداخته می‌شود:

تأثیرات خارجی: تحقق اهداف اقتصادی و تجاری یکی از مهم‌ترین اهداف سفرهای خارجی حکومت مؤقت است که نخستین آن جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی خواهد بود که سوریه در دوران جنگ داخلی به‌شدت

به آن نیاز داشت تا بتواند زیرساخت‌های تخریب‌شده خود را بازسازی کند. کشورهای نفت‌خیز حاشیه خلیج مانند قطر و عربستان سعودی از جمله کشورهایی بودند که علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بازسازی سوریه بودند. این سرمایه‌گذاری‌ها عمدتاً در بخش‌هایی مانند انرژی، صنعت و کشاورزی متمرکز خواهد شد. دوام لغو تحریم‌ها و بهبود تجارت خارجی که تحریم‌های اقتصادی از جمله عواملی بودند که وضعیت اقتصادی سوریه را بحرانی کرده بودند. مسؤولین با انجام سفرهای دیپلماتیک و جلب حمایت کشورهای مختلف، خواهد توانست تحریم‌ها را کاهش دهد و شرایط بهتری برای تجارت خارجی سوریه فراهم کند. این تغییرات در سیاست‌های اقتصادی، به بهبود وضعیت اقتصادی و تجاری کشور کمک زیادی می‌کند.

سوم بیرون شدن از انزوایی دیپلماتیک؛ یکی دیگر از معضل بزرگی که کشور سوریه در زمان بشار اسد به آن رو به رو بود، انزوایی دیپلماتیک این کشور در قبال کشورهای دیگر اعم از کشورهای غربی و منطقه‌ای می‌باشد که علت این تحریم‌ها جنایات ضد بشری و قتل و کشتار بیرحمانه مردم سوریه بود که ضمن قیام، حقوق و آزادی‌های مشروع خود را از نظام خانوادگی بشار اسد، می‌خواستند؛ اما حکومت مؤقت با سفرهای دیپلماتیک و مذاکرات خویش با جناح‌های مختلف خارجی نشان داد که کشور سوریه به دنبال روابط سنجیده و تعامل درست با منطقه و جهان است. چنانچه با عربستان سعودی و ترکیه در حال مذاکره جهت جلب حمایت‌های مالی و سیاسی می‌باشد و همچنین حکومت مؤقت سوریه در تلاش است همکاری‌های بین‌المللی را جهت مبارزه علیه فعالیت‌های تروریستی احتمالی و ایجاد ثبات و امنیت و همکاری‌های مالی و تسلیحاتی در سوریه جذب نماید.

تأثیرات داخلی: علی‌رغم تلاش‌ها و دستاوردهای سیاست خارجی حکومت مؤقت به رهبری احمد الشرع، سوریه هنوز با چالش‌های داخلی فراوانی روبه‌رو است که بر روند بازسازی و سیاست خارجی تأثیرگذار می‌باشند اما در صورت تحقق اصول سیاست خارجی، اوضاع داخلی نیز به گونه مثبت از آن متأثر خواهند شد.

- بهبود وضعیت اقتصادی و بازسازی زیرساخت‌ها: با جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و کمک‌های بین‌المللی، وضعیت اقتصادی سوریه به طور قابل توجهی بهبود می‌یابد. این بهبود اقتصادی نه تنها می‌تواند نرخ بیکاری را کاهش دهد، بلکه با ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و افزایش درآمدهای ملی، به افزایش رفاه عمومی که مسؤولین همواره بر اهمیت این موضوع تأکید دارند منجر می‌شود. علاوه بر این، با جلب حمایت‌های بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، بازسازی زیرساخت‌های تخریب‌شده در طول جنگ داخلی امکان‌پذیر خواهد شد. این بازسازی شامل احیای سیستم‌های حمل و نقل، شبکه‌های انرژی، مراکز بهداشتی و آموزشی است که بهبود کیفیت زندگی مردم را به همراه دارد و اعتماد عمومی به حکومت مؤقت را تقویت می‌کند.
- ثبات و امنیت: همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه مبارزه با تروریسم و ایجاد مناطق عاری از تروریسم می‌تواند به بهبود چشمگیر وضعیت امنیتی و ثبات در سوریه کمک کند. این اقدامات نه تنها امنیت داخلی را تقویت می‌کند، بلکه زمینه را برای توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار فراهم می‌سازد. ثبات و امنیت بهبود یافته همچنین می‌تواند به جذب بیشتر سرمایه‌گذاری‌های خارجی و

مشارکت بین‌المللی در پروژه‌های بازسازی منجر شود. علاوه بر این، ایجاد مناطق امن و پایدار می‌تواند به بازگشت آوارگان و پناهندگان به کشور کمک کند، که این موضوع نقش مهمی در بازسازی اجتماعی و اقتصادی سوریه ایفا خواهد کرد.

- تقویت روابط دیپلماتیک و کاهش تحریم‌ها: بهبود روابط دیپلماتیک با کشورهای منطقه و جهان می‌تواند تنش‌ها را کاهش داده و همکاری‌های بین‌المللی را افزایش دهد. این امر به نوبه خود می‌تواند وضعیت سیاسی و اجتماعی داخلی سوریه را بهبود بخشد. با بهبود روابط، امکان کاهش یا لغو تحریم‌های بین‌المللی علیه سوریه وجود دارد. کاهش تحریم‌ها می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و افزایش دسترسی به منابع و تجهیزات ضروری منجر شود، که این موضوع نقش مهمی در روند بازسازی و توسعه کشور ایفا خواهد کرد. همچنین، بهبود روابط دیپلماتیک می‌تواند به افزایش مشارکت بین‌المللی در پروژه‌های انسانی و توسعه‌ای در سوریه کمک کند، که این امر به نوبه خود به بهبود شرایط زندگی مردم و تقویت نهادهای دولتی منجر می‌شود.

چالش‌های سیاست خارجی سوریه

حضور نیروهای خارجی: حضور نیروهای خارجی در سوریه، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها در برابر حاکمیت حکومت موقت است. در مناطق شمال شرقی سوریه، نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) که عمدتاً کرد هستند، تحت حمایت ایالات متحده قرار دارند و در واقع بخش بزرگی از این مناطق را کنترل می‌کنند. با آنکه اخیراً حکومت موقت با این گروه به توافق رسیده است، اما نظر به حمایت آمریکا از این گروه، ممکن است در برخی موارد سیاست خارجی سوریه به برخی کشورها را محدود کند. همچنین موجودیت پایگاه‌های روسی در بخش‌های دیگر این کشور و حضور بشار اسد رئیس فراری حکومت قبلی سوریه در روسیه، پیچیدگی‌های زیادی به وضعیت سیاسی سوریه افزوده است. این عوامل به ویژه در کنار برخی اقدامات شورشانه طرفداران بشار اسد علیه حکومت موقت که اخیراً در مناطق ساحلی رخ داده است، موقعیت این حکومت را در مواجهه با تهدیدات خارجی و داخلی به چالش کشیده است. بناء یک چنین وضعیتی باعث می‌شود که سیاست خارجی سوریه به شدت تحت تأثیر قدرت‌های خارجی و گروه‌های مختلف قرار گیرد.

تحریم‌های بین‌المللی: تحریم‌های گسترده بین‌المللی علیه سوریه، که پس از آغاز جنگ داخلی شدت یافته‌اند، از دیگر چالش‌های اساسی برای سیاست خارجی حکومت موقت هستند. این تحریم‌ها نه تنها موجب بروز مشکلات اقتصادی گسترده مانند تورم، بیکاری و کمبود منابع مالی شده‌اند، بلکه روند بازسازی کشور را به‌طور جدی به تأخیر انداخته و مانع از جلب سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌شوند. در حال حاضر، حدود 90 فیصد از جمعیت سوریه تحت خط فقر زندگی می‌کنند⁸ و این بحران اقتصادی به شدت بر سیاست خارجی سوریه تأثیر گذار است. تحریم‌ها نه تنها اقتصاد، بلکه بر روابط دیپلماتیک سوریه با کشورهای غربی نیز سایه افکنده و توانایی این کشور در بهبود موقعیت خود در سطح بین‌المللی را محدود کرده‌است.

بحران آوارگان: بحران آوارگان یکی دیگر از مشکلات عمده‌ای است که سیاست خارجی سوریه با آن روبروست. طبق آمارهای بین‌المللی، بیش از ۱۳ میلیون نفر از جمعیت سوریه آواره شده‌اند، که ۶.۲ میلیون نفر از این آوارگان در خارج از کشور زندگی می‌کنند.^۹ بازگشت این آوارگان به کشور تنها زمانی امکان‌پذیر خواهد بود که شرایط امنیتی پایدار، خدمات عمومی مناسب و بازسازی زیرساخت‌ها فراهم شود. اما به دلیل ادامه تحریم‌ها، نبود منابع مالی و شرایط امنیتی نابسامان، این فرآیند با چالش‌های بزرگی روبرو است. بسیاری از آوارگان به‌ویژه در کشورهای همسایه، به دلیل فقدان خدمات اولیه مانند برق، آب، بهداشت و آموزش، تمایلی به بازگشت ندارند. این امر نه تنها از جنبه انسانی مشکل‌ساز است، بلکه بر روابط بین‌المللی و دیپلماتیک سوریه نیز تأثیر منفی می‌گذارد.

تنش‌های منطقه‌ای: سوریه در قلب یک منطقه پرتنش و حساس قرار دارد که روابط پیچیده‌ای با کشورهای همسایه و قدرت‌های منطقه‌ای ایجاد کرده است. تنش‌های مرزی با ترکیه به‌ویژه در مناطق شمالی، جایی که نیروهای قسد کنترل دارند، یکی از مسائلی است که سیاست خارجی سوریه را تحت تأثیر قرار داده است. از سوی دیگر، حضور نیروهای امریکایی در شمال شرقی سوریه، که حمایت از گروه‌های کرد را ادامه می‌دهند، باعث افزایش تنش‌ها در این مناطق شده است. همچنین، حملات مکرر اسرائیل به خاک سوریه، که به بهانه تهدیدات امنیتی انجام می‌شود، امنیت ملی سوریه را به‌طور مداوم تهدید می‌کند و روابط دیپلماتیک این کشور را با کشورها پیچیده‌تر می‌سازد. این تهدیدات امنیتی، علاوه بر اثرات نظامی، بر سیاست‌های دیپلماتیک سوریه نیز تأثیر می‌گذارد و موجب می‌شود که این کشور نتواند سیاستی منسجم و مستقل در راستای منافع ملی خود اتخاذ کند.

نتیجه‌گیری

هرچند از زمان تشکیل حکومت مؤقت در سوریه، نزدیک به سه ماه می‌گذرد اما در این مدت کوتاه، این حکومت توانسته است دستاوردهایی را در عرصه‌های داخلی و خارجی به دست آورد. در حوزه سیاست خارجی، حکومت مؤقت به رهبری احمد الشرع گام‌های مؤثری برای کاهش انزوای بین‌المللی سوریه برداشته است. از جمله این اقدامات، می‌توان به بازسازی روابط با برخی کشورهای عربی، تلاش برای جلب حمایت‌های بین‌المللی برای بازسازی کشور، و جذب کمک‌های مالی و فنی از کشورهای عربی و جهانی اشاره کرد. این تلاش‌ها اگرچه با چالش‌هایی همراه بوده، اما تا حدودی موفقیت‌آمیز است و نشان می‌دهد که حکومت‌های مؤقت می‌توانند با اتخاذ سیاست‌های دیپلماتیک فعال، از انزوای بین‌المللی خارج شوند. علاوه بر این، حکومت مؤقت در پی اصلاحات داخلی به ویژه در زمینه حقوق بشر، دموکراسی و ایجاد حکومتی فراگیر است که بتواند منافع تمامی گروه‌ها و اقلیت‌ها را در نظر گیرد. طوریکه گفتمان ملی را در قصر ریاست جمهوری دمشق جهت بررسی تحولات بنیادین در این زمینه برگزار کرد. با آنکه تحقق این اهداف در شرایط فعلی با چالش‌های روبه‌رو بوده و تحریم‌های بین‌المللی همچنان علیه سوریه برقرار است و بسیاری از کشورها به‌ویژه قدرت‌های غربی، هنوز به‌طور جدی و عملی از طرح‌های مردم‌سالاری در سوریه حمایت قاطع نکردند. اما این مسیر نیازمند تلاش‌های مستمر و همکاری‌های بین‌المللی است. بنابراین اقدامات عملی حکومت

مؤقت سوریه جهت بهبود وضعیت داخلی و روابط خارجی هرچند که در گذاشتن قدم‌های نخستین خویش هستند می‌توانند در نوع خویش الهام بخش باشند.

پیشنهادات

1. برای حفظ حاکمیت ملی و استقلال در سیاست خارجی حکومت ضمن برگزاری گفت‌وگوهای ملی، نیازمند مدیریت درست و سنجیده تعاملات با جناح‌های خارجی است.
2. دستیابی به اهداف بالا در سیاست خارجی، نیازمند کنار گذاشتن اختلافات داخلی و خویشتن‌داری در آن است.
3. ایجاد شرایط مناسب و فراهم کردن امنیت و ارائه خدمات درست، گزینه‌های مناسبی برای ترغیب آوارگان به بازگشت می‌باشد.

منابع

1. الجمهورية العربية السورية وزارة الخارجية والمغتربين، آخر الاخبار، 2024/12/25، لينك: <https://mofaex.gov.sy>
2. SANA: رئيس الجمهورية العربية السورية السيد أحمد الشرع في زيارته الأولى لجمهورية تركيا، 2025/2/5، لينك: <https://www.sana.sy/?p=2187893>
3. العربية: أحمد الشرع: السعودية دولة أقلية هامة جدا ولها تأثير كبير على ...، 14 دلو 1403 ش، لينك: https://www.google.com/search?q=السعودية+في+الشرع+احمد+كلمة&client=opera&sca_esv=70cbd4fe6f2da0d0&udm=7&biw=1560&bih=759&ei=4DLIZ8z9J_SbwPAPxo21mAc&oeq=السعودية+في+الشرع+احمد+كلمة&gs_l=ip=EhZnd3Mt d2l6LW1vZGVsZXNzLXZpZGVvLjHaqdmE2YXYqdin2K3ZhdivINin2YTYtNix2Lkg2YHbjCDYp9mE2LPYudmI2K_bjNipKgIIADIIIECEY0AEYwwRIkTBQyAtYwBpwAngAkAEAmAHQAaAB_AaqAQUwLjQuMbgBACgBAPgBAZgCBqACmwbCAGUQABjvBeICCBAAAGIAEGKIEmAMAiAYBkgcFMi4yLjKgB8gR&scient=gws-wiz-modeless-video#fpstate=ive&ip=1&vld=cid:2856a821,vid:3nAgLAvVlck,st:0
4. TR Arabic: الشيباني: سوريا لن تكون مصدر تهديد لأي دولة وأمن تركيا من أماننا، 2025/01/16، لينك: https://arabic.rt.com/middle_east/1637508/الشيباني-سوريا-لن-تكون-مصدر-تهديد-لأي-دولة-وأمن-تركيا-من-أماننا-2025/01/16
5. الجزيرة: كلمة الرئيس السوري أحمد الشرع خلال مؤتمر الحوار الوطني في ...، 2025/2/25، لينك: <https://www.aljazeera.net/news/2025/2/25/انطلاق-مؤتمر-الحوار-الوطني-في-سوريا>
6. الجزيرة نت: محللون: اتفاق الشرع مع قسد يزيد قوة سوريا و يعزز فرص نجاحها، 2025/3/11، لينك: <https://www.aljazeera.net/news/2025/3/11/محللون-اتفاق-الشرع-مع-قسد-يزيد-قوة>
7. الجزيرة: الشرع أمام القمة العربية: السوريون مع الفلسطينيين من أجل التحرير والعدالة، 2025/03/04، لينك: <https://www.aljazeera.net/news/2025/3/4/الشرع-أمام-القمة-العربية-ما-يحدث-في-غزة>
8. CNN بالعربية: وقف طلبات اللجوء للسوريين بدول أوروبية...، 2024/12/10، لينك: <https://arabic.cnn.com/middle-east/article/2024/12/11/syria-refugee-idp-infographic>

⁹ . CNN بالعربية: وقف طلبات اللجوء للسوريين بدول أروبية...، 2024/12/10، لينك:
<https://arabic.cnn.com/middle-east/article/2024/12/11/syria-refugee-idp-infographic>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش های دقیق و بی طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنمندی پالیسی ها در افغانستان و منطقه فعالیت می کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

تماس: +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org